

Tuženik se opire tužbi navodom da on nije sklopio ugovor o prijevozu pa da prema tome nije ni dužan platiti vozarinu.

Rješavajući o spornom pitanju sud je pošao od člana 88. općih uvjeta rada jugoslavenskih poduzeća javnog cestovnog saobraćaja prema kome primalac koji preuzima tovarni list obavezan je da vozaru plati iznos potraživanja koji proistječe iz tovarnog lista. Nesporno je među strankama da je tuženi robu preuzeo, a sa istom i tovarni list, obzirom da ovu okolnost tuženi ničim i ne poriče. Tuženi kad je već preuzeo robu i prijevoznicu dužan je da ugovoreni iznos prijevoznih troškova plati tužitelju, iako ga sam nije ugovorio, a ako bi plaćanjem ovako ugovorenih troškova prijevoza bio oštećen on, to može raspraviti samo sa svojim dobavljačem, a ne i sa tužiteljem. Prema tome kad su troškovi prijevoza utvrđeni između pošiljaoca robe i vozara, a tuženi s prevezenom robom primio i prijevoznicu, i na taj način prema čl.88. spomenutih općih uvjeta kao primalac robe preuzeo obavezu da plati troškove prijevoza, onda je on dužan da plati tužitelju kao vozaru onaj iznos koji inače pripada vozaru po ugovoru o prijevozu, tj. iznos koji je ugovoren između pošiljaoca robe i vozara nezavisno od činjenice što tuženi nije stranka u ovom ugovoru.

N.P.

OPĆINSKI SUD, Rijeka

Presuda br.P-1153/68
od 16.II 1970.

Vijeće: Josip Ahel, Vinsko Maljković, Dragica Ružić

Prijevoz stvari morem - Predaja tereta skladištaru na temelju klauzule u teretnici o linijskim uvjetima - Odgovornost brodaru i lučkog skladištara - Dokaz o manjku u sanduku - Ulaganje protesta brodaru - Primalac je dužan uložiti pravovremeni protest brodaru i kada je brodar na temelju klauzule ugovora o prijevozu predao teret lučkom skladištaru u odsutnosti primaoca - Protest koji je lučki skladištar uputio brodaru prilikom ovako preuzetog tereta nije za primaoca mjerodavan - Skladištar ne odgovara za štetu na robi ako mu tužitelj ne dokaže da je šteta nastala za vrijeme uskladištenja robe - Činjenica da je utvrđeno koji se predmeti nalaze u oštećenom sanduku, koji je brodar na odredištu predao u oštećenom stanju, ne znači da je utvrđeno koji predmeti iz sanduka nedostaju ako u sanduku nije priložen popis predmeta koji su se u njemu nalazili

Tužitelj je naručitelj prijevoza koji je ujedno bio i primalac. Tuženik je lučki skladištar kojemu je brodar na odredištu u odsutnosti primaoca predao teret. U sporu se kao

sporedni umješač pojavio špediter kojemu je primalac povjerio preuzimanje robe.

Tužitelj navodi da je po teretnici "Splošne plovbe" Piran, izdanoj od agenta "Scanship-Ghana-Limited" od 26. lipnja 1967. godine, predao na brod "Bovec" u Takoradi za Rijeku jedan sanduk osobnih i kućnih potrepština. Tužitelj dalje navodi da je od agenta broдача bio obaviješten da oko 26. VII 1967. g. stiže navedeni sanduk u luku Rijeku, pa da je radi preuzimanja toga sanduka ovlastio špeditera, koji je zapisnički dana 7. IX 1967. godine u tuženikovom skladištu utvrdio da je lokot na sanduku razbijen, sanduk otvoren te da iz sanduka nedostaju predmeti popisani u tome zapisniku. Tužitelj dalje navodi da vrijednost ovih nestalih stvari iznosi N. din. 2.765.-

Tuženi u odgovoru na tužbu navodi da je predmetni sanduk preuzeo na uskladištenje po nalogu broдача, te da je prilikom preuzimanja sanduka na primopredajnom mjestu ispod čekrka broда stavio primjedbu na oštećenje sanduka.

Tuženi je predložio da tužitelj s tužbenim zahtjevom bude odbijen.

Umješač na strani tužiteljevoj naveo je da su njegovi radnici koji su imali zadatak da preuzmu taj sanduk od tuženoga primijetili da je isti sanduk obijen, pa da su zbog toga odbili da ovaj sanduk preuzmu, uložili protest tuženom, formirali komisiju, koja je načinila zapisnik i utvrdila da u sanduku nedostaju stvari поближе opisane i navedene u tome zapisniku.

Proveden je dokaz uvidom u teretnicu br. 2, izdanu od agenta broдача u ukrajnoj luci Takoradi, pa se nalazi utvrdjenim da je broдар uz ugovorenu klauzulu isključenja od odgovornosti za stanje tereta preuzeo na prijevoz jedan sanduk. Uvidom u tu teretnicu sud nalazi utvrdjenim da je tužitelj bio primalac, a da je njegov špediter bio umješač u ovome sporu. Uvidom u tu teretnicu sud nalazi dalje utvrdjenim da se radi o prijevozu pod linijskim uvjetima (V. uvjete na poledjini teretnice), te da broдар isključuje odgovornost za manjak i oštećenje tereta nakon iskrcaja, ako primalac padne u zakašnjenje s primjekom tereta.

Uvidom u obavijest o dolasku robe od 25. VII 1967. godine sud nalazi utvrdjenim da je agent broдача obavijestio primaoca i njegovog špeditera da predmetni sanduk stiže u Riječku luku oko 26. VII 1967. godine, te ga pozvao da uz prezentaciju originalne teretnice preuzme robu.

S obzirom da se ni primalac, a niti njegov špediter nije pojavio radi preuzimanja robe pod čekrkom broда, broдар

je izdao nalog za uskladištenje tereta u skladište tuženoga, pa je sanduk dana 29.VII 1967. godine, u drugoj radnoj smjeni, iskrcan iz broda, te je prijemom toga sanduka tuženo poduzeće istog dana uložilo prigovor brodaru u kojem je navelo da je na sanduku utvrđeno oštećenje lokota, pa je sanduk s takvom primjedbom primljen na uskladištenje, što je utvrđeno uvidom u prigovor tuženoga uložen brodaru od 29.VII 1967. godine.

Uvidom u dispoziciju broj 211486 od 22.VIII 1967. godine utvrđuje se da je špediter izdao nalog za iskladištenje upravo toga sanduka, a uvidom u potvrdu iskladištenja od 13.IX 1967. godine utvrđuje se da je taj sanduk iskladišten bez ikakvih opaski primaoca, tj. njegovom špediteru.

Uvidom u zapisnik sastavljen od špeditera primaoca od 7.IX 1967. godine utvrđuje se da su ovaj zapisnik potpisali špediterovi službenici, a da nije potpisan od lučkog skladištara.

Iz iskaza preslušanih potpisnika gore navedenog zapisnika ovaj sud nalazi utvrđenim da taj zapisnik od 7.IX 1967. godine nije načinjen u lučkom skladištu 12, kako je to navedeno u tome zapisniku, već je zapisnik sastavljen u špediterovim prostorijama. Ovaj sud na osnovi iskaza ovih svjedoka nalazi utvrđenim da su ova dvojica u skladištu tuženoga izvršila popis stvari koje su se našle u sanduku, a ne i popis manjkajućih stvari, da je taj zapisnik sastavljen i to kako je preslušana svjedokinja referent špeditera izjavila na osnovi jednog pisma tužitelja, koje je ova primila od tužitelja, pa je uporedjivanjem nadjenog stanja sa stanjem opisanim po broju i količini od tužitelja zapisnik sastavljen kod špeditera, a ne kod tužene, u kojem zapisniku je na osnovi spiska tužiteljeva navedeno koje stvari ne dostaju. Prema tome sud nalazi utvrđenim da se uz ovaj sanduk, a niti u njemu nije nalazila packing lista, pa je sasvim razumljivo da su lučki skladištari odbili da potpišu takav zapisnik. Ovo tim prije što nije postojao ni poseban nalog - dispozicija špeditera, kojom se traži utvrđivanje manjka u tom sanduku. Logično ni špediter nije mogao izdati takvu dispoziciju jer nije raspolagao packing listom.

Sud nalazi netočnim iskaze svjedoka da tuženo lučko poduzeće nije stavilo prigovor brodaru na oštećenje lokota, jer se uvidom u pismeni prigovor brodaru utvrđuje upravo suprotno, pa iz toga slijedi i zaključak da tuženo poduzeće nije imalo razloga da ne prisustvuje manjku odnosno njegovom utvrđenju, kad bi bile postojale packing liste, jer se i onako ogradilo za manjak prema brodaru.

Iz gore iznijetog i utvrđenog stanja stvari tužitelj kao imalac prava iz ugovora o prijevozu nije se pojavio radi preuzimanja robe od brodaru, te je ispravu "bez zapreke" dobio dana 22.VIII 1967. godine, te je tim danom tužitelj špediter bio dužan da uloži prigovor brodaru u smislu čl.81 ZOUIPB-a, a ne tuženi, jer tuženi nije stranka iz ugovora o prijevozu robe morem. Ova obaveza špeditera proizlazi iz ugovora o špediciji. Špediter je osim toga bio tužitelju obavezan da osigura sva regresna prava prema brodaru i to dana 22.VIII 1967. godine, jer se tim trenutkom gasi ugovor tuženoga prema brodaru, a nastaje ugovorni odnos tuženoga prema primaocu, tj. ugovor o skladištenju.

Kako tužitelj nije dokazao da je brodar predao teret u istome stanju tuženom, jer je utvrđeno suprotno, a niti je dokazao da bi mu sadržaj iz sanduka nestao kod tuženog lučkog poduzeća, to se nije moglo ni udovoljiti tužbenom zahtjevu.

Obaveza je lučkog skladištara da preda teret u onakvom stanju u kakvom ga je primio. Tuženi kao lučki skladištar primio je sanduk u oštećenom stanju s razbijenim lokotom, uložio je prigovor brodaru, brodar nije zatražio po prigovoru tuženog utvrđenje sadržaja u sanduku, a špediter tužitelj nije osigurao tužitelju regresna prava prema brodaru, pa je tako tužitelj pao u zastaru da ostvari prema odredbama ZOUIPB-a iz ugovora o prijevozu naplatu štete prema brodaru.

N.P.

Bilješka.- U gornjem sporu bio je nadležan redoviti sud jer se nije radilo o pomorskom sporu. Premda se korijen spora nalazio u prijevozu po moru, ipak je tužitelj postavio zahtjev prema skladištaru, a odnos između skladištara i primaoca, odnosno deponenta, ne spada u pomorskopravne odnose, pa prema tome ni sporovi koji iz toga proizlaze ne mogu biti smatrani kao pomorski sporovi.

Interesantno je obratiti pažnju na okolnost da je sud stao na stajalište da skladištarov protest koji je on uložio brodaru prilikom preuzimanja robe za primaoca nije uopće mjerodavan. Mi se s ovim stajalištem ne bismo mogli složiti. Ako je naime brodar sebi pridržao pravo da preda robu lučkom skladištaru kad se na odredištu ne javi primalac, on mora na sebe preuzeti i pravne posljedice protesta koji mu je uložio skladištar.

B.J.